

Magen David.

Napisao rabin **Daniel J. Danon**, Travnik.

Već sam odavno razmišljao o Magen Davidu, tom čudnom liku sastavljenom od dva trokuta, koji stoje recipročno jedan na drugom, te tako čine lik od šest kutova. Bilo bi veoma zanimljivo i potrebno znati nešto više o postanku toga lika, i odakle dolazi da on postane simbolom Jevrejstva. Jevreji danas, a to su činili i pre, od kako su u diaspori sve u opšte manifestuju Magen Davidom. Vidim ga na vratima sinogoga, u jevrejskim školama, na našim molitvenicima, na jevrejskim udžbenicima, na raznim pozivima, cirkularima, posmrtnicama, va parohetim, atarot, taletim i t. d., u opšte svugde gde se izrazuje jevrejski život. Danas su i cionisti uzeli Magen David za simbol jevrejske nacije, te ga postavljaju na cionski barjak. U nekim ga mestima čak i Hevra Kadiša uzima u crvenoj boji kao društveni znak*).

Magen David je poznat i Nejevrejima kao simbol Jevrejstva i jevrejske nacije. O tome sam se nedavno uverio na jednoj sednici «Crvenog Krsta», gde je jedan intelektualac u svom referatu među ostalim primetio da ne bi bio protiv toga, da se ime «Crveni Krst» promeni u Davidovo slovo ili polumesec u duhu mesta, prema postotku profesije u njemu, jer «Crveni Krst» ne poznaje vere ni narodnosti, te da neko radi toga imena nebi uskratio pomoć.

Postanak toga lika možemo da tražimo u רב רבנו בחיי u rečenici ותרם אהרן כי טוב הוא כפי שמות

Među raznim komentarima spominje i ovaj: Ona je reč הוא, koja izgleda kao suvišna, ime Boga zvanog הוא, jer tako je rečeno u הוא עשנו אלהים הוא שמי što znači da šehina stoji na šest kutova . . .

To je ono što tumače naši hahamim: שהיא כלולה משש קצוות

Sa ה je stvoren ovaj svet, to jest ה ו ה su šest, a odgovara na ono šest kutova u Magen Davidu.

Spomenuto je to u psalmu 121., gde Kralj David ponavlja šest puta reč שמירה — čuvanje, da ovo šest odgovara רבו לשכינה

Razabiremo iz tih reči značaj tih šest, koji će označavati onih šest kutova u Magen Davidu.

Možda bismo mogli, kako ja sebi zamišljam, postanak Magen Davida potražiti u davnini našega naroda, dok je teklo

*) Znamo međutim da su nam po ע"ר ו"ד סיו קמ"א zabranjeni znaci kao simboli verovanja.

med i mleko a Izrael bio još narod ratnički. U ona vremena okolni neznabožački narodi veruju u razna božanstva, svako sa svojim posebnim znakom, koji su se nosili pri bojnim pohodima i svečanostima. Ti su znaci bili raznog oblika i značenja.

Izraelski narod, verujući u jednoga Boga i znajući da samo On *שכינה* sve čuva i spasava, da vlada gore, dole i na sve četiri strane sveta *כל הארץ כבודו מלא* dakle na šest strana, to je on sebi tražio i našao lik, koji upravo odgovara veri u jednoga Boga, koji deluje na sve strane. Magen David sa svojih šest kutova uperenih na šest strana je simbol toga.

Poznato je što su naši mudraci tumačili zašto se Bog zove *מזרח* da je on mesto sveta, a ne svet njegovo mesto, što znači da je on na svim mestima, pa i Magen David ima vrhove uperene na sve strane.

Ime nosi izgleda odatle što je David bio prvi kralj Jude i Izraela, koji je izabran od celog naroda kao konstitucionalni monarh.

Veliki rav komentator *צדק מבשר אבות* kod odlomka *שלשה כתרין הם* kaže da Magen David, ta dva trokuta obrnuto postavljena, znače, tri krune kojima je nagrađen izraelski narod. Za dopunu ovim rečima navodi reči učenjaka Sefire *וצוקל שפירה* (5661 god) *מהר"ש שפירה* gde se pita o obliku i značenju toga znaka.

Nadugo razlaže svoj odgovor *כדרך פרדס* a na upit drugoga učenjaka odgovara (u Erec Ahajim) rečima jednog komentara kabaliste raba Abraham H. Kohena iz Hebrena *נכד סמ"ע* na rečenicu *מנן בערי* pa veli, da štit izraelskih kraljeva bijaše trošiljast dok je Davidov bio šesterošiljast označujući na *חנ"ה תה"ו* כנגד אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד הוא השביעי שיש לו אחוזה במלכות ומקבל שפע מן שש קצוות a završava svoj odgovor upozoravajući ovoga na psalme: 3, 7, 18, 35, 84 i 144. 600 razlaganje je Rava Šapiru dojmilo da je završio rečima: *והיא הערה נחמדה*.

Prije nego spomenemo njegove vlastite odgovore trebalo bi znati da li se je i kralj Salomon služio žigom ili pentagramom *★*, koji šami oblik vidio u enciklopediji «Ocar Israel», a zove se Hotam Šelomo-Salamunov pečat. Taj je oblik bio urezan na njegovom prstenu, koji se spominje u *עיקתא דשלמא מלכא* (68. גיטין).

Spominjem ujedno da je Vrhovni Rabin Turske Rabi Naħum bio odlikovan sa «Hotam Šelomo» god. 1903. kada je sa doktorom Ibelinom išao u Abesiniju kao izaslanik «Alliance Israélite Universelle» da istraži našu braću u onoj zemlji, koji su poznati pod imenom Falašim — Crni Jevreji. Nakon uspelog putovanja bio je primljen kod Menelika, kralja Kiša u njegovoj rezidenciji, gde ga je tada odlikovao spomenutim ordenom. Odatle razabiremo da su Magen David i Hotam Šelomo ostali simboli jevrejskog naroda.

godišnje. Za to dva obrnuta «ajin» u vidu štita postavljena, označavaju Jerusalem sa 70 imena u koja ulazi Israel, koji isto ima 70 imena. U peraša אלקי הרקחות (קרח kod*) objašnjava se ta reč time što je Moše hteo uzveličati opštost Božiju to jest reći: Bog svih delova sveta što simbolizuje Magen David, zvezda sa vrhovima, koji divergiraju na sve strane, dok se ranije veli samo: אלקי השמים ואלקי הארץ

Po rečima Akeda Mg. David — to jest slovo «ajin» — 70 je simbol jedinstva svih 70 naroda sa jevrejski ׀, koji je u početku razvoja sišao u Egipat, a brojio 70 duša doma Jakobovog, simbol spoznaje jednog Boga אֱלֹהִים לְיַצְפָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל i medusobne ljubavi.

Završavam taj članak sa napomenom da je to samo moj slabi pokušaj i želja da time zainteresujem i druge upućenije od mene, a koji verovatno raspolažu sa više podataka.

Talmudske izreke.

Kaže se (V. Mojs. 14, 29): «Večni, tvoj Bog, blagosloviće te». Zar i ako si len? Dalje stoji: «U svem delanju tvojih ruku». Kad čovek radi, biće blagosloven, inače ne.

*

Neka čovek nikad ne izusti gadnu reč na svoja usta.

*

Otmen čovek, koji sablažnjivo govori, sličan je lepoj dvorani, u kojoj se nalazi sepija za štavljenje.

*

Ko bez žene živi, bez blagoslova živi.

*

Ko živi neoženjen, taj nije pravi, potpun čovek.

*

Sveti, neka mu je slava, rekao je: duša i pravo u mojoj su ruci; čuvajte pravo, pa ću i ja vašu dušu čuvati.

*) ruah — duh, duša, vetar i pu. sm. deo, kut (רוח נרדה)